

Op 5 augustus 2025 zijn bij de raadsgriffie vragen binnen gekomen van de heer Harold Busschers van de fractie PVV en van de heer Van Ek van de Groep Van Ek Woltjer, gericht aan de voorzitter van de Raad op grond van ex artikel 35 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad. Het college van Burgemeester en Wethouders beantwoordt de vragen als volgt.

Betreffende beantwoording schriftelijke vragen inzake Stichting Enschedese Speeltuinen.

Geachte College,

De afgelopen tijd zijn er verontrustende signalen binnengekomen over aanhoudende problemen bij de Stichting Enschedese Speeltuinen (SES), een organisatie die al decennialang een belangrijke rol speelt in het aanbieden van veilige en toegankelijke speelvoorzieningen voor kinderen in Enschede. Uit meldingen van bestuursleden, vrijwilligers, ouders en betrokken buurtbewoners blijkt dat er sprake is van bestuurlijke onrust, gebrek aan transparantie, dalende vrijwilligers betrokkenheid en financiële onzekerheid. Ook zijn er zorgen over het onderhoud en de openstelling van sommige speeltuinen.

Gezien het maatschappelijke belang van deze speeltuinen en de rol die SES vervult binnen de wijken, vinden wij het noodzakelijk om hierover op korte termijn duidelijkheid te krijgen. Daarom stellen wij op basis van artikel 35 van het Reglement van Orde de volgende vragen aan het college.

Voorwoord

Zoals in uw vragen opgenomen, is er al enige tijd onrust binnen de SES. Enkele jaren terug hebben wij een ontwikkelopdracht aan de SES meegegeven. We willen dat de speeltuinen op een hoger niveau opereren dan het enkel zijn van een plek om te spelen. Ontmoeting, inclusie en het invullen van een rol in de sociale basis zijn enkele doelen waar wij met de SES naartoe werken. We beschikken in Enschede over 18 speeltuinen. Sommige zijn nieuw, sommige zijn (ver)oud(erd). Sommige beschikken over een goed functionerend bestuur, en sommige niet. Om de 18 tuinen naar een hoger niveau te tillen, is tijd nodig. Het is een meer jaren proces waarvan we wisten dat het onrust zou veroorzaken.

De speeltuinen vervullen een grote maatschappelijke rol binnen de buurten en wijken waar zij gesitueerd zijn. Ze zijn een plek waar de jeugd buiten is, kan spelen, veilig is en kind kan zijn. Daar zijn we trots- en zuinig op.

Verandering is moeilijk. En vraagt ook telkens weer om communicatie en benadering afgestemd op de doelgroep. Dit gaat bij de SES niet altijd goed. Dat zien we en daar blijven we over in gesprek. Uw zorgen daarover nemen we dan ook serieus.

Bij de vaststelling van de Zomernota heeft uw raad ingestemd met een bezuiniging op speeltuinwerk. Welke impact dit heeft op de SES onderzoeken we momenteel. We nemen daarin de huidige werkwijze en positionering van de SES mee. De resultaten van dit onderzoek presenteren we te zijner tijd aan uw raad.

1. Is het college op de hoogte van de aanhoudende problemen binnen SES?

Het college is op de hoogte van de onrust binnen de SES. Zoals eerder per brief aan uw raad aangegeven: van oudsher beschikt elke speeltuin over een eigen speeltuinbestuur. Sommige besturen functioneren bijzonder goed, hebben binding met de wijk waar de tuin is geplaatst en sluiten goed aan bij de doelgroep van de speeltuin: de jeugd. Dit is goud waard en koesteren we. Het gaat om vrijwillige inzet van mensen uit- én voor hun eigen buurt. Er zijn echter ook tuinen waar dit minder goed loopt. Waar besturen het lastig vinden om mee te gaan in de tijd of waar de doelgroep jeugd door de jaren heen naar de achtergrond is geschoven. We verbinden als gemeente doelen aan onze subsidie. De SES heeft daarmee de opdracht om de tuinen aan te laten sluiten bij de plaatselijke jeugd en de wijken waar ze zijn gesitueerd. Maar ook om mee te gaan in de tijd: inclusieve toestellen, rookvrije tuinen, wijkgericht werken en samenwerking met sociale partners in de buurt. Er zijn de afgelopen periode besturen geweest waarmee gesprekken zijn gevoerd of (uiteindelijk) zijn ontbonden en waar speeltuincommissies worden ingezet. De beoordeling hiertoe ligt bij de SES. (Gedwongen) verandering zorgt logischerwijze voor onrust, frictie met de SES en een gevoel van onvrede. We herkennen de SES als een degelijke partner en we hebben vertrouwen in de dagelijkse sturing- en besluitvorming ten behoeve van onze speeltuinen. Desondanks zijn we met hen in gesprek rondom deze signalen. Hierbij vragen we met name aandacht voor de manier van communiceren richting vrijwilligers en bestuursleden. Zo blijven we betrokken.

2. Wij hebben in de afgelopen periode meerdere brieven en e-mails ontvangen van diverse speeltuinen over de problemen bij de SES. Hierover is ook al herhaaldelijk gesproken met het bestuur van de SES en met wethouder Van den Berg.

Recent ontvingen wij opnieuw signalen van meerdere speeltuinen en burgers over wangedrag binnen de organisatie. Volgens heb is er tot op heden weinig tot niets verbeterd. Afgelopen week kwamen er meldingen binnen van onder andere speeltuin Stevenfenne en het Kozakkenpark. Bij laatstgenoemde is het volledige bestuur en team van vrijwilligers opgestapt. Bij Stevenfenne is de vloer beschadigd, maar de SES wil of kan hier niet financieel aan bijdragen.

Wat is de reactie van de wethouder op deze situatie en welke concrete acties worden nu ondernomen?

Speeltuin Kozakkenpark heeft al geruime tijd geen bestuur meer en is ook geen steunstichting. Zij vallen direct onder de SES en hadden een speeltuincommissie ten behoeve van de organisatie van activiteiten. Het installeren van speeltuincommissies en gastheerschap, ter vervanging van speeltuinbesturen, is een beleidskeuze van de SES. Deze keuze past binnen de ontwikkelopdracht die wij de SES hebben meegegeven.

De situatie bij speeltuin Stevenfenne ligt genuanceerder.

Wij financieren de SES. De SES heeft de opdracht om de beheerde speeltuinen, waaronder Stevenfenne, te besturen. In deze financiering zit een post voor (groot) onderhoud aan de panden. De SES begroot conform niveau speeltuingebouw: functioneel, veilig en werkend. Beleid van de SES is dat speeltuinen zelf aan zet zijn voor de binnenruimte. Daarvoor genereren speeltuinen eigen inkomsten, bijvoorbeeld uit verhuur. Deze inkomsten laten wij daarom ook buiten beschouwing bij de subsidiering van het speeltuinwerk. De SES staat voor een forse bezuinigingsopgave. Groot, ongepland en niet noodzakelijk onderhoud is daarom nu niet aan de orde.

In verband met waterschade dient de vloer in het bijgebouw van Stevenfenne vervangen te worden. Omdat onbekend is waar het vochtprobleem vandaan komt en het oplossen hiervan in de papieren loopt, heeft de SES besloten dat het maken van deze kosten nu niet acceptabel is. Zeker omdat het makkelijk is op te lossen met het leggen van een andersoortige vloer, zoals vloerbedekking of tegels. Omdat het leggen van vloerbedekking het meest voordelig is, heeft de SES, contrair aan eigen beleid, speeltuin Stevenfenne een financiële bijdrage van € 1500,- (conform offerte) aangeboden. In deze oplossing kunnen we ons vinden. Hoewel deze voor het oog wellicht niet het mooiste is, is het functioneel, veilig en werkend. En daarnaast een goede poging om budgettair binnen kaders te blijven. Omdat het bestuur van Stevenfenne een andersoortige, maar duurdere, vloer prefereert, is er een begrotingstekort. Van niet 'willen bijdragen' is echter geen sprake.

3. Wij ontvangen berichten van burgers die vermoeden dat deze situatie verband houdt met de aangekondigde bezuinigingen vanaf 2027. Volgens ons spelen de problemen bij de SES echter al aanzienlijk langer.

Er zijn inmiddels meerdere speeltuinen zonder bestuur achtergebleven als gevolg van de huidige werkwijze.

Is het college daadwerkelijk van plan om het speeltuinwerk af te bouwen of af te schaffen? En komt deze aanpak vanuit het college zelf?

Zoals aangegeven is het vervangen van speeltuinbesturen door speeltuincommissies met gastheerschap een beleidskeuze van de SES geweest. Daar waar dit niet lukt, vallen tuinen direct onder de SES zelf.

Het college wil het speeltuinwerk niet afschaffen. De voorgestelde bezuiniging op speeltuinwerk maakt onderdeel uit van de besluitvorming Zomernota. Deze omvat een maatregelenpakket om de begroting in balans te houden. Een van deze maatregelen is een forse structurele korting op speeltuinwerk. Uw gemeenteraad heeft op 7 juli een besluit genomen over de Zomernota en daarmee met deze bezuiniging ingestemd.

Er volgt een onderzoek naar de impact en gevolgen van deze bezuiniging. De resultaten daarvan presenteren we zo spoedig mogelijk aan uw raad (zie ook de aangenomen motie 'waardevolle en toekomstbestendige speeltuinen').

4. Hoe is de situatie van de mensen die via de DCW werkzaam zijn voor de SES?

Wij ontvangen al geruime tijd meldingen dat meerdere van deze werknemers zijn weggestuurd na vermeend wangedrag. Wanneer wij navraag doen, blijkt het verhaal vaak anders te liggen. Ook hierover zijn al meerdere keren schriftelijke en mondelinge vragen gesteld door raadsleden. Wij verzoeken nu om een duidelijk en volledig antwoord.

De SES ontvangt subsidie voor de inzet van (gedetacheerde) medewerkers uit de SW en de Participatiedoelgroep. Deze medewerkers worden ingezet als beheerder of gastvrouw/heer. In de speeltuin moet sprake zijn van een veilig speelklimaat. De speeltuinen moeten laagdrempelige en toegankelijke ontmoetingsplekken zijn. De invulling van de functie van gastvrouw/heer vraagt om andere competenties dan de functie van beheerder.

In het verleden heeft de SES inderdaad afscheid genomen van enkele gedetacheerde medewerkers. Soms was er een mismatch en soms konden medewerkers niet voldoen aan het vereiste van een veilig en toegankelijk speelklimaat. Voor het stoppen van de detachering zijn er uiteraard eerst gesprekken gevoerd met zowel de medewerkers als de DCW.

5. Speeltuinen genereerden voorheen inkomsten door het organiseren van feestjes en het verhuren van zalen aan buurtbewoners. Volgens meerdere speeltuinen is hen inmiddels verteld dat dit niet langer is toegestaan vanuit de gemeente.

Klopt dit? En zo ja, op basis van welk beleid of argument wordt dit besluit genomen?

Wij hebben de SES de opdracht meegegeven om eigen inkomsten te genereren. In het kader van de ontwikkelopdracht dienen zij daarnaast aan te sluiten bij de behoeften van de buurt/wijk en het aanbod van partners waarin een speeltuin is gesitueerd. Om die reden is (het pand van-) een tuin soms verhuurd aan een BSO of dagbestedingslocatie. Sommige panden zijn beschikbaar voor (kinder)feestjes. In alle gevallen is de buitenruimte (de speeltuin) openbaar toegankelijk voor kinderen. Huurders huren de binnenruimte, niet de speeltuin zelf.

6. Is het college ervan op de hoogte dat de SES de gehele tuin aan de Plataanstraat heeft verhuurd aan Stichting Power?

Volgens onze informatie is deze stichting (deels) afhankelijk van gemeentelijke subsidie en is het pand aan de Plataanstraat eigendom van de gemeente.

Klopt het dat er op deze manier gemeentelijke subsidie indirect wordt doorgesluisd naar de SES?

Het college is hiervan op de hoogte.

Het eigendom van het pand aan de Plataanstraat (speeltuin Stadsveld) is via een huurafhankelijk recht van opstal aan de SES overgedragen. De SES is daarmee (juridisch) eigenaar van het pand en heeft, met toestemming, het recht om het voor andere doeleinden, zoals in dit geval een Power, in te zetten.

Het is niet ongebruikelijk dat andere organisaties zich huisvesten in speeltuingebouwen. De kracht van de speeltuinen beter benutten en meer aan te laten sluiten bij de behoeften en uitdagingen van de wijk is één van de ontwikkelopdrachten van de SES. De speeltuinen moeten daarvoor laagdrempelig en toegankelijk zijn. Het vestigen van een Power, waar een kwetsbare doelgroep onder andere kan ontmoeten en participeren, past bij de doorontwikkeling van de speeltuinen.

De SES vraagt een (sociale) huur aan hun huurders. Dit budget komt ten goede aan de speeltuinen. De SES dient zelf overigens ook huur te voldoen aan afdeling Vastgoed. En de Powers ontvangen een component ten behoeve van huurlasten.

In theorie zouden we dit anders kunnen inregelen zodat gemeentelijke subsidie niet meer tussen partners wordt doorgegeven. We hebben echter voor deze werkwijze gekozen zodat partners de vrije keuze hebben in onder andere eigen huisvesting.

Enschede, 16 september 2025

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit

R.W. Bleker